

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

w KOSAKOWIE

KLASY I-VIII

ROK SZKOLNY 2026/2027

Program opracowany na rok szkolny 2026/2027

I. WPROWADZENIE I CHARAKTER PROGRAMU

Program wychowawczo-profilaktyczny jest dokumentem organizującym planową działalność szkoły w zakresie wychowania, profilaktyki, bezpieczeństwa, wspierania rozwoju uczniów oraz współpracy z rodzicami. Nie stanowi katalogu okazjonalnych wydarzeń ani zbioru tematów do przeprowadzenia w poszczególnych miesiącach. Jego zadaniem jest przełożenie rozpoznanych potrzeb uczniów i społeczności szkolnej na spójny system oddziaływań realizowanych przez dyrektora, nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców i uczniów.

Program został skonstruowany z rozróżnieniem dwóch poziomów. Poziom pierwszy obejmuje trwałe założenia szkoły: wartości, misję, wizję, sylwetkę absolwenta, cele i obszary pracy. Poziom drugi jest częścią roczną i obejmuje wnioski z poprzedniej ewaluacji- ujęte w dokumencie Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyczno- Wychowawczego 2025/2026 oraz diagnozę aktualnych potrzeb, priorytety na rok 2026/2027, konkretne zadania oraz harmonogram ich realizacji.

II. PODSTAWA PRAWNA I DOKUMENTY ODNIESIENIA

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w szczególności art. 26 oraz przepisy dotyczące zadań szkoły, działalności wychowawczej i profilaktycznej.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.
- Rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, wraz z przepisami dotyczącymi jej wdrażania od roku szkolnego 2026/2027.
- Przepisy dotyczące standardów ochrony małoletnich.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.
- Statut szkoły oraz obowiązujące w szkole procedury i dokumenty wewnętrzne.

III. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Cel główny

Celem programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez tworzenie bezpiecznego, wymagającego i wspierającego środowiska szkolnego, rozwijanie kompetencji osobistych i społecznych, wzmacnianie zdrowia i dobrostanu, zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego funkcjonowania w życiu społecznym, edukacyjnym i cyfrowym.

Cele szczegółowe

1. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa oraz tworzenie środowiska szkolnego opartego na szacunku, godności, przynależności, odpowiedzialności i wzajemnym wsparciu.
2. Wzmacnianie odporności psychicznej i społecznej uczniów oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami, stresem, konfliktami i sytuacjami kryzysowymi.
3. Promowanie zdrowia fizycznego i psychicznego, aktywności ruchowej, zdrowego stylu życia, właściwego odpoczynku oraz odpowiedzialności za własne zdrowie i bezpieczeństwo.
4. Kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.

5. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, wykluczeniu oraz zachowaniom naruszającym bezpieczeństwo, godność i prawa innych osób.
6. Prowadzenie profilaktyki uzależnień i innych zachowań ryzykownych, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych, presji rówieśniczej oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
7. Kształtowanie higieny cyfrowej, bezpiecznego poruszania się w sieci, krytycznego myślenia oraz odpowiedzialnego korzystania z technologii i sztucznej inteligencji.
8. Rozwijanie samodzielności, sprawczości, ciekawości poznawczej, zainteresowań i aktywności uczniów oraz tworzenie warunków do pracy projektowej i interdyscyplinarnej.
9. Kształtowanie umiejętności świadomego uczenia się, korzystania z informacji zwrotnej oraz rozwijania własnych mocnych stron i uzdolnień.
10. Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne, innych osób i wspólnotę.
11. Rozpoznawanie potrzeb uczniów i zapewnianie im adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz spójnej współpracy szkoły z rodzicami.
12. Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji oraz podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

IV. ZADANIA SZKOŁY W REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

W celu realizacji przyjętych celów szkoła podejmuje następujące działania:

1. Rozpoznaje potrzeby rozwojowe uczniów oraz występujące w środowisku szkolnym czynniki chroniące i czynniki ryzyka, a wyniki diagnozy wykorzystuje do planowania działań wychowawczych i profilaktycznych.
2. Tworzy bezpieczne, wymagające i wspierające środowisko szkolne, w którym przestrzegane są prawa i godność ucznia, a zasady funkcjonowania społeczności szkolnej są jasne i konsekwentnie stosowane.
3. Wzmacnia relacje rówieśnicze i relacje uczniów z dorosłymi oraz rozwija umiejętności komunikowania się, współpracy, rozwiązywania konfliktów, respektowania granic i odpowiedzialnego podejmowania decyzji.
4. Podejmuje działania zapobiegające przemocy fizycznej, psychicznej, relacyjnej i elektronicznej, cyberprzemocy, wykluczeniu oraz innym zachowaniom naruszającym bezpieczeństwo i godność uczniów.
5. Prowadzi działania wspierające zdrowie psychiczne uczniów, wzmacnia ich odporność psychiczną i społeczną, rozwija umiejętności radzenia sobie z trudnościami oraz wskazuje dostępne formy pomocy.

6. Realizuje działania z zakresu edukacji zdrowotnej, promuje aktywność fizyczną, zdrowy styl życia, właściwy odpoczynek, higienę i odpowiedzialność za własne zdrowie.
7. Rozwija umiejętności udzielania pierwszej pomocy oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.
8. Prowadzi działania profilaktyczne dotyczące zachowań ryzykownych i uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, nikotyny i alkoholu, z uwzględnieniem wieku i rzeczywistych potrzeb uczniów.
9. Kształtuje higienę cyfrową i aktywność offline oraz rozwija umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu, ochrony prywatności i danych, krytycznej oceny informacji, rozpoznawania manipulacji i dezinformacji oraz odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji.
10. W realizacji działań edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych wykorzystuje, odpowiednio do wieku i potrzeb uczniów, funkcjonalności i zasoby Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (ZPE).
11. Tworzy warunki do rozwijania ciekawości poznawczej, zainteresowań, uzdolnień, samodzielności i sprawczości uczniów, w tym poprzez pracę projektową, działania interdyscyplinarne oraz zadania rozwijające aktywność poznawczą.
12. Wykorzystuje elementy oceniania kształtującego i informację zwrotną jako element wspierania ucznia w procesie uczenia się, rozwijania samodzielności i doskonalenia własnych działań.
13. Kształtuje postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne poprzez udział uczniów w życiu szkoły, samorządności, wolontariacie oraz działaniach na rzecz społeczności lokalnej.
14. Rozwija szacunek dla historii, kultury, tradycji i dziedzictwa oraz odpowiedzialność za środowisko i wspólne dobro.
15. Rozpoznaje potrzeby uczniów i organizuje adekwatną pomoc psychologiczno-pedagogiczną, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz ustaleń wynikających z WOPFU, IPET i innych dokumentów dotyczących wsparcia ucznia.
16. Współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania, profilaktyki, rozpoznawania potrzeb uczniów oraz organizowania odpowiedniego wsparcia.
17. Współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami i podmiotami wspierającymi szkołę, odpowiednio do potrzeb uczniów i szkoły.
18. Realizuje działania z zakresu doradztwa zawodowego i orientacji zawodowej, wspierając uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji oraz podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Obowiązek prowadzenia zaplanowanych i systematycznych działań w tym zakresie wynika z art. 26a Prawa oświatowego.
19. Podejmuje działania interwencyjne w sytuacjach zagrożenia zdrowia, życia, bezpieczeństwa lub praw ucznia, zgodnie z przepisami prawa, standardami ochrony małoletnich i procedurami obowiązującymi w szkole.
20. Zapewnia spójność działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych przez dyrektora, nauczycieli, wychowawców, specjalistów, pracowników szkoły, rodziców i uczniów.

V. POWIĄZANIE PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO Z PODSTAWĄ PROGRAMOWĄ, REFORMĄ 26 „KOMPAS JUTRA” ORAZ KIERUNKAMI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA NA ROK SZKOLNY 2026/2027

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły stanowi integralną część działalności szkoły i pozostaje w ścisłym związku z realizowanym procesem dydaktycznym, wychowawczym, opiekuńczym i profilaktycznym. Jego zadaniem jest planowanie oraz organizowanie systemowych oddziaływań szkoły służących wspieraniu rozwoju uczniów, kształtowaniu postaw i wartości, wzmacnianiu czynników chroniących, ograniczaniu czynników ryzyka oraz zapewnianiu uczniom warunków sprzyjających bezpiecznemu i prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku szkolnym, rodzinnym, społecznym i cyfrowym. Program opracowywany jest na podstawie corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, oraz wniosków z ewaluacji działań prowadzonych w poprzednim roku szkolnym.

Program nie zastępuje programów nauczania i nie stanowi powtórzenia podstawy programowej kształcenia ogólnego. Jego rolą jest określenie sposobu organizowania przez szkołę działań wychowawczych i profilaktycznych oraz stworzenie spójnego systemu oddziaływań podejmowanych przez nauczycieli, wychowawców, specjalistów, dyrektora szkoły, pracowników szkoły, rodziców i uczniów.

5.1. Powiązanie programu z podstawą programową kształcenia ogólnego

Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego pozostaje powiązana z zadaniami szkoły określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Powiązanie to ma charakter funkcjonalny i służy zapewnieniu spójności pomiędzy procesem kształcenia a działaniami podejmowanymi przez szkołę w zakresie wychowania, profilaktyki, opieki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W ramach realizacji programu szkoła tworzy warunki do rozwijania u uczniów:

- odpowiedzialności za własne decyzje i podejmowane działania;
- samodzielności i sprawczości;
- umiejętności współpracy i komunikowania się z innymi;
- umiejętności rozpoznawania własnych potrzeb, możliwości i ograniczeń;
- kompetencji emocjonalnych i społecznych;
- umiejętności radzenia sobie z trudnościami i sytuacjami wymagającymi wsparcia;
- odpowiedzialności za własne zdrowie i bezpieczeństwo;

- umiejętności bezpiecznego funkcjonowania w środowisku cyfrowym;
- krytycznego podejścia do informacji i treści dostępnych w mediach;
- zainteresowań, uzdolnień i aktywności poznawczej;
- postaw prospołecznych, obywatelskich i odpowiedzialności za wspólnotę;
- szacunku dla godności, praw i potrzeb innych osób;
- umiejętności planowania własnego rozwoju edukacyjnego i podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej nauki.

Działania wychowawczo-profilaktyczne są realizowane w toku codziennej pracy szkoły, w szczególności podczas zajęć edukacyjnych, zajęć z wychowawcą, edukacji zdrowotnej, edukacji obywatelskiej, zajęć i konsultacji prowadzonych przez specjalistów, działań samorządu uczniowskiego, pracy zespołów nauczycieli i specjalistów, działań opiekuńczych oraz współpracy z rodzicami.

Program uwzględnia również wspomaganie wychowawczej roli rodziny, kształtowanie postaw prospołecznych, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów, przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz działania służące zapewnieniu bezpieczeństwa uczniów.

5.2. Uwzględnienie Reformy26 „Kompas Jutra”

Program wychowawczo-profilaktyczny na rok szkolny 2026/2027 uwzględnia kierunki zmian wprowadzanych w ramach Reformy26 „Kompas Jutra”, przy zachowaniu etapowego sposobu wdrażania nowych podstaw programowych.

Od 1 września 2026 r. nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej jest wdrażana w klasach I i IV, natomiast kolejne roczniki będą obejmowane zmianami w następnych latach. Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje całą szkołę podstawową, tj. klasy I-VIII, dlatego uwzględnia zarówno nowe rozwiązania wdrażane w klasach I i IV, jak i obowiązujące podstawy programowe właściwe dla pozostałych klas.

Wprowadzane zmiany wzmacniają znaczenie rozwoju ucznia jako osoby, jego sprawczości, samodzielności, kompetencji społecznych, umiejętności współpracy, krytycznego i twórczego myślenia oraz odpowiedzialnego funkcjonowania w zmieniającym się środowisku społecznym i technologicznym.

W związku z tym program wychowawczo-profilaktyczny wspiera:

- rozwijanie sprawczości ucznia i odpowiedzialności za własne decyzje;
- budowanie samodzielności odpowiedniej do wieku i możliwości ucznia;
- rozwijanie umiejętności współpracy i odpowiedzialnego funkcjonowania w grupie;

- rozwijanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych;
- kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji;
- rozwijanie krytycznego i twórczego myślenia;
- rozwijanie umiejętności korzystania z informacji i oceny ich wiarygodności;
- odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i narzędzi sztucznej inteligencji;
- rozwijanie zainteresowań i aktywności poznawczej;
- wzmacnianie odpowiedzialności ucznia za własne zdrowie, bezpieczeństwo i rozwój;
- przygotowanie ucznia do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacja tych założeń nie ogranicza się do pojedynczych zajęć lub przedsięwzięć. Są one uwzględniane w codziennej pracy szkoły oraz w sposobie organizowania relacji, współpracy, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, działań profilaktycznych i aktywności uczniowskiej.

5.3. Uwzględnienie kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027

Program wychowawczo-profilaktyczny uwzględnia podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027. Kierunki te nie stanowią odrębnego programu ani zamkniętego katalogu działań. Zostały włączone w strukturę programu i znajdują odzwierciedlenie w jego celach, zadaniach, działaniach oraz harmonogramie realizacji. MEN określiło na rok szkolny 2026/2027 osiem kierunków polityki oświatowej państwa, obejmujących m.in. wdrażanie Reformy26, budowanie odporności społecznej, edukację zdrowotną, higienę cyfrową i bezpieczeństwo w sieci, rozpoznawanie potrzeb uczniów, profilaktykę uzależnień i przemocy, doradztwo edukacyjno-zawodowe oraz rozwijanie aktywności poznawczej i pracy projektowej.

1. Wspieranie szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26 „Kompas Jutra”

Program uwzględnia potrzebę tworzenia środowiska szkolnego, które stawia uczniom adekwatne wymagania, jednocześnie zapewniając im wsparcie oraz warunki sprzyjające rozwojowi. Działania wychowawcze i profilaktyczne ukierunkowane są na rozwijanie samodzielności, sprawczości, odpowiedzialności, kompetencji społecznych, umiejętności współpracy i podejmowania decyzji.

2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej

Program obejmuje kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych osób. Szczególne znaczenie przypisuje się rozwijaniu poczucia przynależności do społeczności szkolnej, odpowiedzialności za wspólne dobro, aktywności uczniowskiej, samorządności, wolontariatu oraz właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia.

3. Edukacja zdrowotna w szkole

Program wzmacnia działania szkoły służące kształtowaniu odpowiedzialności za zdrowie fizyczne i psychiczne, promowaniu aktywności ruchowej, prawidłowych nawyków zdrowotnych oraz bezpiecznych zachowań. Uwzględnia również przygotowanie uczniów do właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia, w tym rozwijanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

4. Higiena cyfrowa, aktywność offline i bezpieczeństwo w sieci

Program obejmuje kształtowanie odpowiedzialnych sposobów korzystania z urządzeń cyfrowych i Internetu, ochronę prywatności i danych, przeciwdziałanie cyberprzemocy oraz rozpoznawanie zagrożeń występujących w środowisku cyfrowym. Istotnym elementem jest również rozwijanie umiejętności krytycznej oceny informacji, przeciwdziałanie dezinformacji, odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji oraz wzmacnianie aktywności uczniów poza środowiskiem cyfrowym.

5. Rozpoznawanie potrzeb uczniów i zapewnienie im adekwatnego wsparcia

Program zakłada systematyczne rozpoznawanie potrzeb rozwojowych, edukacyjnych, emocjonalnych i społecznych uczniów oraz odpowiednie dostosowywanie form udzielanego wsparcia. W realizację tego zadania włączani są wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, pedagog specjalny, doradca zawodowy oraz inni specjaliści zatrudnieni w szkole, stosownie do rozpoznanych potrzeb. Istotnym elementem pozostaje współpraca z rodzicami oraz zapewnienie spójności podejmowanych działań.

6. Profilaktyka uzależnień, przemocy i innych zachowań ryzykownych

Program obejmuje działania służące ograniczaniu czynników ryzyka związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi, przemocą rówieśniczą, agresją, cyberprzemocą oraz innymi zachowaniami zagrażającymi bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi uczniów. Działania profilaktyczne są dostosowywane do wieku uczniów i wyników diagnozy środowiska szkolnego.

7. Wspieranie uczniów w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych

Program uwzględnia działania wspierające uczniów w rozpoznawaniu własnych zainteresowań, uzdolnień, mocnych stron i predyspozycji oraz w planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej. Szczególne znaczenie ma wspieranie uczniów klas VII-VIII w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia, przy jednoczesnym rozwijaniu orientacji edukacyjno-zawodowej na wcześniejszych etapach kształcenia. Działania te są realizowane w powiązaniu z wewnątrzszkolnym systemem doradztwa zawodowego.

8. Rozwijanie aktywności poznawczej, samodzielności i umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce

Program wspiera rozwijanie ciekawości poznawczej, samodzielnego poszukiwania informacji, krytycznego myślenia, współpracy i rozwiązywania problemów. W działalności szkoły wykorzystywane są również działania projektowe i interdyscyplinarne, które umożliwiają uczniom zastosowanie zdobywanej wiedzy w praktyce, podejmowanie odpowiedzialności za realizowane zadania oraz otrzymywanie informacji zwrotnej wspierającej ich dalszy rozwój.

5.4. Realizacja założeń programu w działalności szkoły

Założenia programu wychowawczo-profilaktycznego są realizowane w sposób systemowy, przez całą społeczność szkolną, z uwzględnieniem kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych osób oraz zespołów.

W realizację programu w szczególności angażują się:

- dyrektor szkoły - poprzez organizowanie warunków do realizacji programu, koordynowanie działań oraz sprawowanie nadzoru nad ich realizacją;
- wychowawcy klas - poprzez planowanie i prowadzenie działań wychowawczych odpowiednich do potrzeb zespołu klasowego;
- nauczyciele - poprzez uwzględnianie celów programu w codziennej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej;
- pedagog i psycholog - poprzez diagnozę potrzeb, konsultacje, działania profilaktyczne, interwencje, wsparcie uczniów i rodziców oraz współpracę z nauczycielami;
- pedagog specjalny - poprzez działania związane z rozpoznawaniem i wspieraniem indywidualnych potrzeb uczniów oraz współpracę przy organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- doradca zawodowy - poprzez wspieranie uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, predyspozycji i planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej;
- pozostali specjaliści - zgodnie z zakresem powierzonych zadań i rozpoznanymi potrzebami uczniów;
- rodzice - poprzez współpracę ze szkołą i wspieranie działań wychowawczych oraz profilaktycznych;
- uczniowie - poprzez aktywne uczestnictwo w życiu klasy i szkoły, samorządności uczniowskiej, działaniach prospołecznych i profilaktycznych.

Program jest realizowany poprzez zajęcia edukacyjne, godziny z wychowawcą, edukację zdrowotną, edukację obywatelską, działania profilaktyczne, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, indywidualne i grupowe formy wsparcia, działalność samorządu uczniowskiego, wolontariat, działania prozdrowotne i prospołeczne, współpracę z rodzicami oraz współpracę z podmiotami i instytucjami wspierającymi szkołę.

Szczegółowe zadania, formy realizacji, osoby odpowiedzialne, grupy odbiorców oraz terminy realizacji określono w dalszej części programu, w szczególności w rocznym harmonogramie działań wychowawczo-profilaktycznych.

VI. DIAGNOZA POTRZEB ROZWOJOWYCH UCZNIÓW ORAZ CZYNNIKÓW RYZYKA I CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH

Diagnoza potrzeb rozwojowych uczniów stanowi podstawę opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027. Jej celem jest rozpoznanie aktualnej sytuacji wychowawczej, społecznej, emocjonalnej, zdrowotnej i edukacyjnej uczniów oraz identyfikacja czynników sprzyjających prawidłowemu rozwojowi i czynników zwiększających ryzyko występowania zachowań problemowych.

Diagnoza obejmuje całą społeczność szkolną, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych etapów edukacyjnych: klas I-III, IV-VI oraz VII-VIII. Zakres diagnozy jest dostosowany do wieku uczniów oraz rzeczywistych potrzeb występujących w środowisku szkolnym.

W procesie diagnostycznym szkoła wykorzystuje informacje pochodzące z różnych źródeł, co pozwala ograniczyć ryzyko formułowania wniosków wyłącznie na podstawie pojedynczych obserwacji lub opinii. Analizie podlegają w szczególności: obserwacje nauczycieli i specjalistów, rozmowy z uczniami i rodzicami, wyniki badań ankietowych, analiza frekwencji, dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, informacje dotyczące sytuacji konfliktowych i interwencji, wnioski z pracy wychowawczej, wyniki ewaluacji programu z poprzedniego roku oraz informacje wynikające ze współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę.

Szczególne znaczenie w diagnozie mają zagrożenia wskazane w przepisach prawa oświatowego, w szczególności zagrożenia związane z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. W zależności od specyfiki szkoły diagnoza obejmuje również inne obszary istotne dla bezpieczeństwa, zdrowia i prawidłowego funkcjonowania uczniów, w tym funkcjonowanie w środowisku cyfrowym, relacje rówieśnicze, dobrostan psychiczny oraz zachowania ryzykowne.

Diagnoza uwzględnia zarówno występujące trudności, jak i zasoby szkoły. Do czynników chroniących można zaliczyć w szczególności: dobre relacje uczniów z dorosłymi, poczucie przynależności do klasy i szkoły, dostępność pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zaangażowanie rodziców, aktywność uczniowską, zainteresowania i osiągnięcia uczniów oraz funkcjonujące zasady i procedury bezpieczeństwa. Czynniki ryzyka określa się na podstawie rzeczywistych danych dotyczących środowiska szkolnego, z uwzględnieniem wieku uczniów i specyfiki poszczególnych grup, a nie poprzez automatyczne przypisywanie problemów wszystkim uczniom.

Zakres diagnozy

1. Bezpieczeństwo i ochrona ucznia

- poczucie bezpieczeństwa;
- sytuacje przemocy i agresji;
- cyberprzemoc;
- wykluczenie i izolowanie uczniów;
- znajomość zasad bezpieczeństwa i możliwości uzyskania pomocy.

2. Relacje i klimat społeczny szkoły

- relacje rówieśnicze;
- relacje uczeń-nauczyciel;
- współpraca;
- konflikty;
- poczucie przynależności do klasy i szkoły.

3. Dobrostan psychiczny i społeczny

- samopoczucie;
- stres i przeciążenie;
- poczucie sprawczości;
- możliwość korzystania ze wsparcia;
- czynniki sprzyjające dobremu funkcjonowaniu uczniów.

4. Zdrowie i styl życia

- aktywność fizyczna;
- odpoczynek i sen;
- nawyki zdrowotne;
- bezpieczeństwo;
- wiedza i umiejętności związane z dbaniem o zdrowie.

5. Funkcjonowanie cyfrowe

- sposób korzystania z urządzeń cyfrowych;
- higiena cyfrowa;
- bezpieczeństwo danych i prywatności;

- kontakty internetowe;
- cyberprzemoc;
- wiarygodność informacji;
- korzystanie z narzędzi sztucznej inteligencji.

6. Zachowania ryzykowne

- używanie substancji psychoaktywnych;
- nikotyna i e-papierosy;
- alkohol;
- uzależnienia behawioralne;
- zachowania agresywne;
- **presja rówieśnicza.**

7. Funkcjonowanie edukacyjne

- motywacja do nauki;
- samodzielność;
- trudności w nauce i funkcjonowaniu szkolnym;
- zainteresowania i uzdolnienia;
- frekwencja;
- stosunek do obowiązków szkolnych.

8. Potrzeby uczniów wymagających dodatkowego wsparcia

- rozpoznane specjalne potrzeby edukacyjne;
- potrzeby wynikające z WOPFU i IPET;
- dostępność i adekwatność pomocy specjalistycznej;
- bariery utrudniające funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;
- potrzeby związane z dostosowaniem organizacji i warunków nauki.

9. Współpraca z rodzicami

- potrzeby rodziców w zakresie wsparcia wychowawczego i profilaktycznego;
- obszary wymagające dodatkowego wsparcia;

- jakość komunikacji szkoły z rodzicami;
- gotowość do współpracy;
- potrzeby dotyczące dostępu do informacji i konsultacji ze specjalistami.

Wyniki przeprowadzonej diagnozy stanowią podstawę do określenia priorytetowych potrzeb uczniów i społeczności szkolnej oraz zaplanowania adekwatnych działań wychowawczych, profilaktycznych i wspierających. Wnioski z diagnozy są uwzględniane przy określaniu celów, zadań i działań przewidzianych w niniejszym programie oraz stanowią podstawę do oceny ich adekwatności i skuteczności.

VII. Misja szkoły

Misją szkoły jest tworzenie środowiska edukacyjnego, wychowawczego i opiekuńczego, w którym każdy uczeń jest traktowany z poszanowaniem jego godności, praw i indywidualnych potrzeb, a jednocześnie jest zobowiązany do podejmowania wysiłku adekwatnego do swoich możliwości, przestrzegania ustalonych zasad oraz ponoszenia odpowiedzialności za własne zachowanie i podejmowane decyzje.

Szkoła zapewnia uczniom warunki do wszechstronnego rozwoju poprzez łączenie wysokiej jakości kształcenia z systematyczną działalnością wychowawczą, profilaktyczną i opiekuńczą. Podejmowane działania służą rozwijaniu wiedzy, umiejętności, samodzielności, sprawczości, odpowiedzialności, kompetencji społecznych oraz zdolności do rozpoznawania i właściwego wykorzystywania własnych zasobów.

Istotnym zadaniem szkoły jest tworzenie środowiska, w którym uczeń może rozwijać swoje możliwości, doświadczać przynależności do wspólnoty, uczyć się współpracy, rozwiązywania problemów i konfliktów, a także podejmowania odpowiedzialnych decyzji. Szkoła reaguje na rozpoznane trudności i zagrożenia, jednocześnie wzmacniając czynniki chroniące, w tym relacje z dorosłymi i rówieśnikami, poczucie własnej wartości, sprawczość, zainteresowania, aktywność społeczną oraz umiejętność korzystania z dostępnego wsparcia.

Misją szkoły jest również przygotowanie ucznia do bezpiecznego i odpowiedzialnego funkcjonowania w świecie rzeczywistym i cyfrowym. Obejmuje to rozwijanie umiejętności krytycznego odbioru informacji, świadomego korzystania z technologii i sztucznej inteligencji, ochrony prywatności, rozpoznawania zagrożeń oraz podejmowania działań służących własnemu zdrowiu i bezpieczeństwu.

Szkoła, realizując swoją misję, współpracuje z rodzicami oraz specjalistami i instytucjami wspierającymi proces wychowania, profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Działania podejmowane wobec ucznia powinny być spójne, adekwatne do jego wieku, możliwości i rozpoznanych potrzeb oraz ukierunkowane na jego dalszy rozwój.

Wizja szkoły

Wizją szkoły jest wspólnota uczniów, rodziców, nauczycieli, specjalistów i pracowników szkoły, która wspólnie odpowiada za tworzenie bezpiecznego, wymagającego, wspierającego i sprzyjającego rozwojowi środowiska.

Szkoła dąży do tego, aby każdy uczeń:

- miał poczucie bezpieczeństwa i przynależności do społeczności szkolnej;
- znał swoje prawa i obowiązki oraz rozumiał znaczenie przestrzegania ustalonych zasad;
- był traktowany z szacunkiem i jednocześnie uczył się szacunku wobec innych osób;
- potrafił korzystać z pomocy nauczycieli, wychowawców i specjalistów w sytuacjach trudności;
- rozwijał samodzielność, sprawczość i odpowiedzialność odpowiednio do swojego wieku;
- potrafił rozpoznawać własne potrzeby, możliwości i ograniczenia;
- rozwijał umiejętność współpracy, komunikowania się i rozwiązywania konfliktów;
- podejmował aktywność na rzecz klasy, szkoły i lokalnej społeczności;
- rozwijał swoje zainteresowania, uzdolnienia i możliwości poznawcze;
- dbał o własne zdrowie fizyczne i psychiczne oraz bezpieczeństwo innych osób;
- potrafił rozpoznawać sytuacje zagrażające jego bezpieczeństwu i wiedział, gdzie oraz w jaki sposób może uzyskać pomoc;
- odpowiedzialnie korzystał z technologii cyfrowych, Internetu i narzędzi sztucznej inteligencji;
- potrafił oceniać wiarygodność informacji i rozpoznawać próby manipulacji;
- szanował różnorodność ludzi, ich prawa, godność i indywidualność;
- rozwijał postawy obywatelskie, patriotyczne i prospołeczne;
- był przygotowywany do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej edukacji i przyszłości zawodowej.

Wizja szkoły zakłada, że działania wychowawcze i profilaktyczne nie są ograniczone do pojedynczych wydarzeń, zajęć lub kampanii. Stanowią stały element funkcjonowania szkoły i są realizowane w codziennych relacjach, procesie dydaktycznym, pracy wychowawczej, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, działalności samorządowej i społecznej oraz współpracy z rodzicami.

Wartości przyjęte w działalności wychowawczej szkoły

Działalność wychowawcza szkoły opiera się na wartościach, które są przekazywane uczniom nie tylko poprzez treści edukacyjne, lecz przede wszystkim poprzez codzienne relacje, sposób komunikowania się, podejmowanie decyzji oraz sposób reagowania na sytuacje trudne.

Godność człowieka i szacunek - uznawanie wartości i podmiotowości każdego człowieka, poszanowanie jego praw, granic, przekonań i indywidualności oraz przeciwdziałanie wszelkim formom poniżania, wykluczania i dyskryminacji.

Odpowiedzialność - świadome podejmowanie decyzji, wywiązywanie się z obowiązków, ponoszenie konsekwencji własnych działań oraz uwzględnianie ich wpływu na innych ludzi i otoczenie.

Uczciwość i rzetelność - postępowanie zgodne z zasadami prawdy i sprawiedliwości, rzetelne wykonywanie powierzonych zadań, respektowanie zasad współżycia społecznego oraz uczciwe korzystanie z cudzej pracy i dorobku.

Empatia i wrażliwość na potrzeby innych - dostrzeganie sytuacji i potrzeb innych osób, reagowanie na krzywdę, udzielanie adekwatnego wsparcia oraz budowanie relacji opartych na wzajemnym poszanowaniu.

Współpraca i dialog - umiejętność wspólnego działania, słuchania innych, wyrażania własnego stanowiska z poszanowaniem stanowiska drugiej osoby oraz rozwiązywania konfliktów z wykorzystaniem komunikacji i dialogu.

Samodzielność i sprawczość - podejmowanie aktywności, dokonywanie wyborów adekwatnych do wieku i możliwości, planowanie własnego działania oraz dostrzeganie wpływu własnych decyzji na osiągnięte rezultaty.

Zdrowie i bezpieczeństwo - odpowiedzialność za własne zdrowie fizyczne i psychiczne, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa, podejmowanie zachowań sprzyjających zdrowiu oraz właściwe reagowanie w sytuacjach zagrożenia.

Odpowiedzialność obywatelska i społeczna - respektowanie zasad funkcjonowania wspólnoty, znajomość praw i obowiązków, angażowanie się w życie szkoły i społeczności lokalnej oraz gotowość do działania na rzecz wspólnego dobra.

Szacunek dla dziedzictwa kulturowego, historii i tradycji - poznawanie i poszanowanie dziedzictwa narodowego i kulturowego, kształtowanie więzi ze wspólnotą oraz świadome uczestnictwo w życiu kulturalnym.

Odpowiedzialność za środowisko - dostrzeganie zależności pomiędzy działalnością człowieka a stanem środowiska, podejmowanie działań służących jego ochronie oraz kształtowanie odpowiedzialnych nawyków.

Odpowiedzialne korzystanie z informacji i technologii - świadome korzystanie z zasobów cyfrowych, ochrona prywatności i danych, respektowanie praw autorskich, krytyczna ocena informacji oraz odpowiedzialne wykorzystywanie technologii i sztucznej inteligencji.

VIII. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Absolwent szkoły podstawowej jest uczniem przygotowanym do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym oraz do odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym. Rozumie znaczenie edukacji i własnego zaangażowania w proces uczenia się, potrafi korzystać z posiadanej wiedzy i umiejętności w sytuacjach praktycznych oraz podejmuje działania służące dalszemu rozwojowi.

Absolwent zna swoje prawa i obowiązki, respektuje zasady obowiązujące w społeczności szkolnej i społecznej oraz rozumie, że wolność osobista wiąże się z odpowiedzialnością za własne decyzje i ich konsekwencje. Potrafi funkcjonować w grupie, współpracować z innymi, komunikować swoje potrzeby i stanowisko oraz rozwiązywać sytuacje konfliktowe z poszanowaniem godności drugiego człowieka.

Absolwent jest świadomy własnych mocnych stron, zainteresowań i możliwości. Potrafi rozpoznawać obszary wymagające dalszego rozwoju, korzystać z informacji zwrotnej oraz podejmować działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów.

W zakresie zdrowia i bezpieczeństwa absolwent rozumie znaczenie troski o zdrowie fizyczne i psychiczne, aktywność fizyczną, właściwy odpoczynek i zdrowe nawyki. Rozpoznaje sytuacje mogące stanowić zagrożenie, zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy i wie, do jakich osób oraz instytucji może zwrócić się o pomoc.

Absolwent potrafi bezpiecznie i odpowiedzialnie funkcjonować w środowisku cyfrowym. Chroni swoje dane i prywatność, rozpoznaje zagrożenia związane z Internetem, potrafi reagować na cyberprzemoc i inne niebezpieczne sytuacje oraz rozumie znaczenie higieny cyfrowej i aktywności poza środowiskiem cyfrowym.

Absolwent potrafi krytycznie analizować informacje, rozpoznawać treści niewiarygodne, manipulacyjne lub wprowadzające w błąd oraz korzystać z różnych źródeł wiedzy. Rozumie możliwości i ograniczenia narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję i korzysta z nich w sposób odpowiedzialny, zgodny z zasadami uczciwości, bezpieczeństwa i poszanowania praw innych osób.

Absolwent jest przygotowany do podejmowania aktywności społecznej i obywatelskiej. Rozumie znaczenie wspólnoty, zna podstawowe prawa i obowiązki obywatelskie, szanuje symbole narodowe, historię i dziedzictwo kulturowe oraz dostrzega znaczenie odpowiedzialności za środowisko i najbliższe otoczenie.

Absolwent zna swoje zainteresowania i predyspozycje oraz potrafi wykorzystywać je przy planowaniu dalszej edukacji. Podejmuje świadome decyzje dotyczące kolejnego etapu kształcenia, uwzględniając własne możliwości, zainteresowania i cele.

Absolwent szkoły podstawowej:

- odpowiedzialnie wywiązuje się z powierzonych obowiązków i ponosi konsekwencje własnych decyzji;
- zna i respektuje prawa oraz obowiązki ucznia;
- szanuje godność, prawa, granice i indywidualność innych osób;
- potrafi funkcjonować w grupie i współpracować przy realizacji wspólnych celów;
- komunikuje swoje potrzeby i stanowisko w sposób respektujący innych;
- potrafi rozwiązywać konflikty z wykorzystaniem dialogu i poszukiwaniem rozwiązania;
- rozpoznaje zachowania przemocowe, w tym przemoc psychiczną, relacyjną i cyberprzemoc, oraz wie, gdzie zgłosić zagrożenie;
- potrafi rozpoznawać sytuacje wymagające wsparcia i korzystać z pomocy dorosłych;
- zna podstawowe zasady ochrony zdrowia fizycznego i psychicznego;
- podejmuje działania służące zdrowiu, aktywności fizycznej i właściwemu odpoczynkowi;
- zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy;
- rozpoznaje zachowania mogące prowadzić do uzależnień i potrafi przeciwstawić się presji rówieśniczej;
- bezpiecznie korzysta z Internetu i urządzeń cyfrowych;
- chroni dane osobowe, prywatność i wizerunek własny oraz innych osób;
- rozpoznaje zagrożenia cyfrowe, w tym cyberprzemoc, manipulację i próby wyłudzenia informacji;
- krytycznie ocenia informacje i potrafi sprawdzać ich wiarygodność;
- rozumie, że treści generowane przez sztuczną inteligencję mogą zawierać błędy i wymagają weryfikacji;
- korzysta z technologii i sztucznej inteligencji w sposób odpowiedzialny i zgodny z zasadami etycznymi;
- rozwija zainteresowania, uzdolnienia i aktywność poznawczą;
- potrafi planować własną pracę, ustalać cele i oceniać postępy;
- korzysta z informacji zwrotnej w celu doskonalenia własnych umiejętności;
- podejmuje inicjatywy i angażuje się w życie klasy, szkoły lub społeczności lokalnej;
- zna znaczenie samorządności, wolontariatu i działań na rzecz innych;
- szanuje historię, kulturę, tradycję i dziedzictwo narodowe;
- dostrzega znaczenie ochrony środowiska i podejmuje działania na rzecz jego zachowania;
- rozpoznaje własne zainteresowania, predyspozycje i mocne strony;
- potrafi korzystać z doradztwa i informacji dotyczących dalszego kształcenia;
- podejmuje świadome decyzje dotyczące dalszej edukacji, adekwatne do własnych możliwości, zainteresowań i planów;
- jest przygotowany do dalszego kształcenia oraz odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym.

IX. RÓŻNICOWANIE DZIAŁAŃ DLA ETAPÓW EDUKACYJNYCH

Obszar	Klasy I-III	Klasy IV-VI	Klasy VII-VIII
Dobrostan	adaptacja, bezpieczeństwo emocjonalne, nazywanie potrzeb i emocji, prośzenie o pomoc	radzenie sobie z napięciem, relacje, samoocena, wsparcie	stres, przeciążenie, kryzys, odporność, odpowiedzialność za zdrowie
Relacje	zasady współpracy, empatia, rozwiązywanie prostych konfliktów	granice, komunikacja, presja rówieśnicza, przeciwdziałanie wykluczeniu	przemoc relacyjna, cyberprzemoc, odpowiedzialność świadka, mediacja
Cyfrowe	zasady korzystania z urządzeń, prywatność, bezpieczne kontakty	cyberprzemoc, dane, źródła informacji, higiena	reputacja cyfrowa, dezinformacja, AI, prawa autorskie
Profilaktyka	bezpieczne wybory i rozpoznawanie sytuacji ryzyka	asertywność, presja grupowa, zachowania ryzykowne	substancje, uzależnienia behawioralne, odpowiedzialność i pomoc
Sprawczość	samodzielne zadania i proste projekty	projekty, inicjatywy i prezentacja rezultatów	projekty problemowe, odpowiedzialność i planowanie
Obywatelskie	zasady wspólnoty klasy i szkoły	samorząd, wolontariat, lokalne działania	prawa i obowiązki, aktywność obywatelska, odpowiedzialność społeczna
Przyszłość	poznawanie zainteresowań i mocnych stron	poznawanie zawodów i własnych zasobów	wybór szkoły ponadpodstawowej, predyspozycje, planowanie

X. ZADANIA PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH

Podmiot	Zakres zadań
Dyrektor	organizuje warunki realizacji programu; zapewnia bezpieczeństwo; koordynuje działania; nadzoruje współpracę specjalistów; zapewnia analizę i ewaluację.

Wychowawca	rozpoznaje potrzeby klasy; planuje działania; prowadzi pracę wychowawczą; współpracuje z rodzicami i specjalistami; monitoruje sytuacje wymagające wsparcia.
Nauczyciele	realizują zadania wychowawcze w codziennej pracy; reagują na zagrożenia; wzmacniają normy; rozwijają kompetencje społeczne i odpowiedzialność.
Pedagog	diagnoza, profilaktyka, konsultacje, interwencje, współpraca z rodziną i instytucjami, monitoring potrzeb.
Psycholog	wsparcie emocjonalne i społeczne, psychoedukacja, konsultacje, działania kryzysowe i profilaktyczne.
Pedagog specjalny	wspieranie uczniów ze zróźnicowanymi potrzebami, współpraca przy WOPFU/IPET, wspieranie nauczycieli i usuwanie barier.
Doradca zawodowy	diagnoza predyspozycji, informacje edukacyjno-zawodowe, konsultacje i planowanie ścieżki.
Inni specjaliści	realizacja działań zgodnych z rozpoznanymi potrzebami i kompetencjami.
Rodzice	współpraca ze szkołą, udział w konsultacjach, wspieranie ustalonych oddziaływań.
Samorząd uczniowski	inicjatywy uczniowskie, samorządność, działania społeczne i obywatelskie.
Pracownicy niepedagogiczni	współtworzenie bezpiecznego środowiska i przekazywanie informacji o sytuacjach zagrażających uczniom.

XI. POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WOPFU I IPET

Program wychowawczo-profilaktyczny jest powiązany z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ale jej nie zastępuje. Rozpoznanie potrzeb ucznia powinno prowadzić do adekwatnego wsparcia, a informacje istotne dla pracy wychowawczej powinny być przekazywane między wychowawcą, nauczycielami i specjalistami z zachowaniem zasad poufności.

W przypadku uczniów objętych kształceniem specjalnym działania programu należy koordynować z ustaleniami wynikającymi z WOPFU i IPET. Szczególne znaczenie ma ustalenie, jakie bariery w funkcjonowaniu ucznia mogą wpływać na relacje, bezpieczeństwo, uczestnictwo w życiu klasy, samodzielność i dobrostan oraz jakie działania szkoły te bariery ograniczają.

- systematyczne rozpoznawanie potrzeb;
- współpraca wychowawców i specjalistów;

- włączanie ucznia w działania odpowiednie do jego możliwości;
- współpraca z rodzicami;
- monitorowanie skuteczności wsparcia;
- modyfikowanie działań, jeżeli nie przynoszą oczekiwanego rezultatu.

XII. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Zakres	Działania	Termin	Odpowiedzialni
Informacyjny	przedstawienie programu, zasad bezpieczeństwa, procedur i możliwości pomocy	wrzesień	dyrektor, wychowawcy
Konsultacyjny	konsultacje indywidualne, rozmowy w sytuacjach trudności	cały rok	wychowawcy, specjaliści
Psychoedukacyjny	tematy wynikające z diagnozy: dobrostan, cyberbezpieczeństwo, profilaktyka, komunikacja	zgodnie z diagnozą	specjaliści
Interwencyjny	wspólne ustalanie działań wobec zagrożeń i trudności	na bieżąco	wychowawcy, dyrektor, specjaliści
Ewaluacyjny	zebranie opinii rodziców o skuteczności działań	maj-czerwiec	zespół ds. programu

XIII. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM

W zależności od rozpoznanych potrzeb szkoła współpracuje m.in. z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Policją, Państwową Strażą Pożarną, podmiotami ochrony zdrowia, pomocą społeczną, instytucjami kultury, bibliotekami, organizacjami społecznymi i innymi partnerami. Każda współpraca powinna mieć jasno określony cel, zakres i odpowiedzialność.

XIV. FORMY REALIZACJI

- codzienna praca wychowawcza nauczycieli;
- godziny z wychowawcą;
- zajęcia edukacyjne i psychoedukacyjne;
- warsztaty;
- konsultacje indywidualne;
- projekty klasowe i szkolne;
- działania samorządu;
- wolontariat;
- działania sportowe i rekreacyjne;
- wydarzenia kulturalne, patriotyczne i obywatelskie;
- spotkania i działania dla rodziców;
- współpraca ze specjalistami i instytucjami;
- działania interwencyjne i naprawcze.

XV. HARMONOGRAM ROCZNY - DZIAŁANIA STAŁE

Obszar	Zadanie	Forma	Odbiorcy	Termin	Odpowiedzialni	Wskaźnik
Bezpieczeństwo	bieżące rozpoznawanie i reagowanie na zagrożenia	obserwacja, interwencja	uczniowie	cały rok	wszyscy pracownicy	udokumentowane działania
Relacje	monitorowanie klimatu klas i reagowanie na konflikty	obserwacja, rozmowy	uczniowie	cały rok	wychowawcy, specjaliści	wnioski z obserwacji

PPP	rozpoznawanie potrzeb i organizacja wsparcia	konsultacje, zajęcia	uczniowie	cały rok	specjaliści, wychowawcy	dokumentacja pomocy
Dobrostan	dostępność wsparcia i wczesne reagowanie	konsultacje, psychoedukacja	uczniowie	cały rok	psycholog, pedagog	liczba i adekwatność działań
Frekwencja	analiza absencji i reagowanie na nieobecności	analiza danych, rozmowy	uczniowie, rodzice	miesięcznie	wychowawcy, pedagog	analiza frekwencji
Cyfrowe	bezpieczeństwo i higiena cyfrowa	zajęcia, rozmowy, interwencje	uczniowie	cały rok	nauczyciele, specjaliści	realizacja działań
Rodzice	konsultacje i wymiana informacji	zebrania, konsultacje	rodzice	cały rok	wychowawcy, specjaliści	udział i wnioski
Rozwój	wspieranie zainteresowań i inicjatyw	projekty, koła, konkursy	uczniowie	cały rok	nauczyciele	udział i rezultaty

HARMONOGRAM SZCZEGÓŁOWY

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Integracja i adaptacja	wychowawcza	Poznanie uczniów, zasad i procedur; budowanie poczucia przynależności i bezpieczeństwa; szczególne wsparcie klas I i IV	zajęcia integracyjne, praca klasowa, rozmowy	I-VIII	wychowawcy, pedagog, psycholog	wrzesień	obserwacja funkcjonowania klas

Diagnoza potrzeb	profilaktyczna	Przeprowadzenie i analiza diagnozy potrzeb rozwojowych, czynników ryzyka i chroniących	ankiety, rozmowy, analiza dokumentacji	uczniowie, rodzice, nauczyciele	zespół ds. programu	do 30. dnia od rozpoczęcia roku	raport diagnostyczny
Bezpieczna szkoła	edukacyjna	Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa, standardami ochrony małoletnich, drogami pomocy i procedurami	zajęcia, instruktaż, ćwiczenia	I-VIII	dyrektor, wychowawcy, pedagog	wrzesień	potwierdzenie realizacji
Współpraca z rodzicami	informacyjna	Przedstawienie programu, zasad współpracy i możliwości uzyskania pomocy	zebrania, konsultacje	rodzice	dyrektor, wychowawcy, specjaliści	wrzesień	udział rodziców

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Relacje i przeciwdziałanie przemocy	wychowawcza	Ustalenie zasad współpracy, rozpoznawanie zachowań krzywdzących, rozwijanie umiejętności reagowania	godziny wychowawcze, warsztaty	I-VIII	wychowawcy, pedagog, psycholog	Cały rok szkolny	obserwacja, ankiety

Dobrostan ucznia	profilaktyczna	Rozpoznawanie potrzeb, sposobów radzenia sobie z napięciem i osób udzielających pomocy	psychoedukacja, konsultacje	I-VIII	psycholog, pedagog	Cały rok szkolny	udział, informacje zwrotne
Samorządność	wychowawcza	Włączanie uczniów w podejmowanie decyzji dotyczących życia szkoły	wybory, inicjatywy	IV-VIII oraz młodsi adekwatnie do wieku	opiekun SU, wychowawcy	Bieżące potrzeby	liczba inicjatyw

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Postawy obywatelskie i patriotyczne	wychowawcza	Rozwijanie odpowiedzialności za wspólnotę, znajomości praw i obowiązków oraz szacunku dla historii i dziedzictwa	projekty, uroczystości, zajęcia	I-VIII	nauczyciele, wychowawcy, SU	listopad	udział i rezultaty
Wolontariat i pomoc innym	wychowawcza	Rozwijanie gotowości do działania na rzecz innych osób i społeczności	akcje, wolontariat	I-VIII	SU, opiekun wolontariatu	listopad i cały rok	udział uczniów
Bezpieczna droga i zachowania	edukacyjna	Utrwalanie zasad poruszania się, numerów alarmowych i	zajęcia, ćwiczenia	I-III oraz IV-VIII adekwatnie	wychowawcy, nauczyciele	Wrzesień i cały rok szkolny	sprawdzenie wiedzy

w sytuacji zagrożenia		sposobu wezwania pomocy					
-----------------------	--	-------------------------	--	--	--	--	--

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Empatia i przeciwdziałanie wykluczeniu	wychowawcza	Rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych, przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu	zajęcia, projekty, działania klasowe	I-VIII	wychowawcy, pedagog	Grudzień oraz w zależności od potrzeb	obserwacja relacji
Pomoc i wsparcie	profilaktyczna	Utrwalanie informacji, gdzie i jak uczeń może uzyskać pomoc w szkole i poza nią	psychoedukacja, konsultacje	I-VIII	specjaliści	Cały rok szkolny	ankieta/rozmowy
Działania prospołeczne	wychowawcza	Realizacja działań na rzecz innych i społeczności lokalnej	wolontariat	I-VIII	SU, wychowawcy	Według potrzeb i planów klasowych	udział

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Zdrowie i bezpieczeństwo podczas ferii	edukacyjna	Przygotowanie uczniów do bezpiecznego wypoczynku i reagowania w sytuacjach zagrożenia	zajęcia, instruktaż	I-VIII	wychowawcy, nauczyciele	styczeń	realizacja

Pierwsza pomoc	edukacyjna	Doskonalenie podstawowych umiejętności reagowania i wzywania pomocy	ćwiczenia praktyczne	I-VIII	nauczyciele, EDB, specjaliści	Według planu	udział i wykonanie ćwiczeń
Ewaluacja śródroczna	podsumowująca	Ocena realizacji harmonogramu i potrzeb wymagających zmiany	analiza dokumentacji, spotkanie zespołu	zespół, nauczyciele	styczeń	notatka i wnioski	

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Higiena cyfrowa	profilaktyczna	Rozwijanie świadomego korzystania z urządzeń, odpoczynku i aktywności offline	zajęcia, projekty	I-VIII	wychowawcy, nauczyciele	luty	ankiety, prace uczniów
Cyberbezpieczeństwo	edukacyjna	Ochrona danych, cyberprzemoc, kontakty online, zgłaszanie zagrożeń	warsztaty, scenki, ćwiczenia	I-VIII	pedagog, psycholog, nauczyciele	luty	sprawdzenie wiedzy
Krytyczne myślenie i AI	edukacyjna	Weryfikowanie informacji, rozpoznawanie manipulacji i odpowiedzialne	analiza przypadków, ćwiczenia	IV-VIII	nauczyciele, pedagog	luty	zadania uczniowskie

		korzystanie z AI					
Rodzic w świecie cyfrowym	informacyjna	Wspieranie rodziców w rozpoznawaniu zagrożeń cyfrowych	spotkanie/poradnik	rodzice	specjaliści	luty	udział, opinie

HARMONOGRAM - MARZEC

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Profilaktyka zachowań ryzykownych	profilaktyczna	Rozwijanie umiejętności podejmowania bezpiecznych decyzji i przeciwstawiania się presji	warsztaty, godziny wychowawcze	IV-VIII	pedagog, psycholog, wychowawcy	Według planu zespołu PPP	ankiety, obserwacje
Zdrowie psychiczne i kryzys	profilaktyczna	Rozpoznawanie sygnałów kryzysu, sposobów szukania pomocy i wspierania rówieśnika	psychoedukacja, konsultacje	IV-VIII; młodszy adekwatnie	psycholog, pedagog	Cały rok szkolny	udział, informacje zwrotne
Asertywność i granice	wychowawcza	Rozwijanie umiejętności odmawiania, komunikowania potrzeb i respektowania granic	ćwiczenia, scenki	I-VIII	wychowawcy, specjaliści	Wg planów	obserwacja

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Sprawczość i projekty	wychowawcza	Podjmowanie inicjatyw, planowanie pracy i prezentowanie rezultatów	projekty	I-VIII	nauczyciele, wychowawcy	Według planów	rezultaty projektów
Aktywność fizyczna i zdrowie	edukacyjna	Wzmacnianie aktywności, zdrowych nawyków i odpowiedzialności za zdrowie	zajęcia, aktywności sportowe	I-VIII	WF, wychowawcy	Cały rok szkolny	udział
Odpowiedzialność za środowisko	wychowawcza	Kształtowanie odpowiedzialności za wspólne otoczenie	projekty, działania lokalne	I-VIII	nauczyciele	kwiecień	udział i rezultaty

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Doradztwo edukacyjno-zawodowe	edukacyjna	Rozpoznawanie predyspozycji, zainteresowań i możliwości dalszego kształcenia	zajęcia, konsultacje	VII-VIII	doradca zawodowy, wychowawcy	Wg planu	udział, dokumentacja
Samodzielność i odpowiedzialność	wychowawcza	Przygotowanie do podejmowania decyzji i ponoszenia konsekwencji	zajęcia, projekty	IV-VIII	wychowawcy, specjaliści	Wg planu	obserwacja

Bezpieczny wypoczynek	profilaktyczna	Przygotowanie do bezpiecznych zachowań podczas wyjazdów i czasu wolnego	zajęcia, instruktaż	I-VIII	wychowawcy	czerwiec	realizacja
-----------------------	----------------	---	---------------------	--------	------------	----------	------------

HARMONOGRAM - CZERWIEC

Zadanie	Strategia	Cel zadania	Forma	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Termin	Wskaźnik
Bezpieczne wakacje	profilaktyczna	Utrwalenie zasad bezpieczeństwa, pierwszej pomocy, kontaktów online i reagowania na zagrożenia	zajęcia, ćwiczenia	I-VIII	wychowawcy, nauczyciele	czerwiec	sprawdzenie wiedzy
Ewaluacja programu	podsumowująca	Ocena realizacji celów, skuteczności działań i stopnia odpowiedzi na diagnozę	ankiety, analiza dokumentacji, wywiady	uczniowie, rodzice, nauczyciele	zespół ds. programu	czerwiec	raport ewaluacyjny
Rekomendacje na 2027/2028	podsumowująca	Sformułowanie wniosków i rekomendacji do kolejnej diagnozy i programu	posiedzenie zespołu	zespół, dyrektor	czerwiec	lista rekomendacji	

XVI. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego służy ocenie stopnia realizacji przyjętych celów i zadań oraz określeniu, w jakim zakresie podejmowane działania odpowiadały na potrzeby rozwojowe uczniów i rozpoznane czynniki ryzyka i czynniki chroniące.

W roku szkolnym 2026/2027 ewaluacji podlegać będą w szczególności:

1. stopień realizacji zadań określonych w harmonogramie programu;
2. adekwatność podejmowanych działań do potrzeb uczniów i sytuacji wychowawczej szkoły;
3. skuteczność działań w zakresie bezpieczeństwa, relacji rówieśniczych, przeciwdziałania przemocy i zachowaniom ryzykownym;
4. skuteczność działań służących ochronie zdrowia fizycznego i psychicznego oraz wzmacnianiu dobrostanu uczniów;
5. realizacja działań dotyczących higieny cyfrowej, bezpieczeństwa w Internecie, krytycznego korzystania z informacji oraz odpowiedzialnego wykorzystywania nowych technologii i narzędzi sztucznej inteligencji;
6. dostępność i adekwatność udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
7. współpraca szkoły z rodzicami oraz zaangażowanie nauczycieli i specjalistów w realizację programu.

Podstawę oceny stanowią w szczególności obserwacje funkcjonowania uczniów, analiza dokumentacji szkolnej, informacje przekazywane przez wychowawców i specjalistów oraz opinie uczniów i rodziców uzyskane w ramach prowadzonych działań diagnostycznych i wychowawczych.

Wnioski z ewaluacji służą ocenie skuteczności programu oraz ustaleniu kierunków działań na kolejny rok szkolny. Wyniki ewaluacji, wraz z wynikami corocznej diagnozy środowiska szkolnego, stanowią podstawę do modyfikacji programu w zakresie wynikającym z rzeczywistych potrzeb szkoły.

PRZYJĘCIE PROGRAMU DO REALIZACJI

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej na rok szkolny 2026/2027 został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną dnia 17.09.2026 roku